

Fyll i arbetsbeskrivningen genom att ersätta den ljusgrå texten med din egen text. Spara och bifoga dokumentet i samma mapp som resten av ditt bidrag.

NAMN:

Lotta Sandhammar, nyhetschef Norrbottens-Kuriren

E-POST:

lotta.sandhammar@kuriren.com

ARBETSNAMN:

Lyd – eller lämna landet

DESSA PERSONER ANMÅLS OCH KAN NOMINERAS

Johanna Hövenmark, reporter Norrbottens-Kuriren

FÖRUTOM OVANSTÅENDE DELTOG FÖLJANDE PERSONER

Linda Wikström, fotograf, Petra Isaksson, fotograf, Björn Karlsson, redigerare, Lotta Sandhammar, nyhetschef.

PUBLICERINGSDATUM

14-17 maj 2014.

VAR PUBLICERADES JOBBET?

Norrbottens-Kuriren.

BESKRIV RESULTATET AV GRÄVET KORTFATTAT

Granskningen "Lyd – eller lämna landet" blottar omfattningen av en grupp norrbottniska mäns utnyttjande av kvinnor från andra länder. Den visar hur svensk lagstiftning ger män med detta uppsåt hållhakar på kvinnor och barn utan egna nätverk i Sverige. Granskningen visar hur socialtjänsten (exempel Bodens kommun) blundar för sitt lagstadgade ansvar i mötet med utsatta kvinnor. Granskningen blottar kunskapsbrist hos personal som möter dessa kvinnor i sitt arbete samt visar att Socialstyrelsens utbildningsinsatser inte plockas upp och tillämpas av berörda samhällsinstanser. Artikelserien visar att rättsväsendet delvis präglas av fördomar baserade på de drabbade kvinnornas bakgrund och att detta påverkar polisutredning och utfall i domstol. Det granskade rättsfallet visar hur en kvinna som följer samhällets instruktioner – det vill säga polisanmäler våld – sätter mycket på spel. En friande dom (i detta fall följd av 1. hennes trovärdighet anses lägre då hon har tillfällig uppehållsstatus i landet 2. en slarvigt genomförd förundersökning) riskerar att ligga henne i fatet i migrationsärendet.

PÅ VILKET SÄTT ANSER DU ATT GRÄVET UPPFYLLER KRITERIERNA FÖR GULDSPADEN?

Ett självständigt genomfört originalarbete i vilket reportern vänder och vrider på ett samhällsproblem samt utkräver ansvar. I artikelserien skildras enskilda fall som har beröringspunkter men samtidigt skiljer sig väsentligt från varandra, vilket breddar bilden. De enskilda fallen kopplas till det större perspektivet: det vill säga effekterna av svensk lagstiftning och praxis både vad gäller brottmål och migration. Artikelserien avslöjar hur det praktiska

Denna arbetsbeskrivning skall bifogas till alla bidrag som lämnas in till Guldspaden. Vid frågor – kontakta FGJs kansli.
Telefon: 08-665 40 10 E-post: kansli@fgj.se

arbetet samt attityder inom kommunal socialtjänst i vissa fall är raka motsatsen till det stöd som lagstadgat ska erbjudas utländska kvinnor som utsätts för övergrepp i Sverige.

HUR UPPSTOD URSPRUNGSIDÉN TILL PROJEKTET?

Jag har tidigare ägnat mig åt detta ämne, dock utan att gå på djupet. Nyhetschef Lotta Sandhammar tog initiativ till ett fördjupande arbete i ämnet.

VILKA ARBETSMETODER TILLÄMPADES?

Uppsökande och förtroendebyggande arbete i olika miljöer samt långa samtal med de kvinnor som senare valde att dela med sig av sina berättelser. Inläsning av lagstiftning, rapporter och utredningar i ämnet. Granskning av ett specifikt rättsfall. Skapade även ett konto på en dejtingsajt med inslag av människohandel, för att få koll på hur dessa relationer etableras på nätet.

VILKA TYPER AV KÄLLOR ANVÄNDES?

Människors egna berättelser samt intervjuer med utomstående personer som på olika sätt haft insyn i de händelseförlopp som skildras i artikelserien. Lagstiftning, genomgång av rättsfall, rapporter och utredningar samt intervjuer med personer inom myndigheter och på kvinnojourer.

VILKA PROBLEM STÖTTE DU PÅ UNDER ARBETET?

Svårast var att nå de män som systematiskt utsatt/utsätter utländska kvinnor för övergrepp. En av dessa män intervjuas i artikelserien, men han var inte särskilt intresserad av att prata. Jag hade egentligen velat ägna en större del av granskningen åt denna grupp män. Det är på den punkten som jag tycker att arbetet har luckor. I de allra flesta artiklar och reportage om mäns våld mot kvinnor, läggs fokus på just kvinnorna. Deras vittnesmål är ovärderliga men mest intressant är att undersöka varför vissa män agerar på det här viset.

HUR LÅNG TID TOG PROJEKTET?

Jag hade kontakt med källor lite då och då i ett par månaders tid och avslutade med några veckors mer intensivt arbete. Men har samtidigt under flera år rört mig i sammanhang där jag mött kvinnor från andra länder och anat att där funnits en slags inofficiell kvinnojour "under samhällets radar". Att jag inte var ett helt obekant ansikte underlättade kontaktskapandet då det fanns personer som kunde tolka samt gå i god för att jag inte skulle vålla skada.

VILKA REAKTIONER HAR ARBETET FÅTT FRÅN MYNDIGHETER OCH KOLLEGOR?

Sammantaget positiva (men förskräckta) reaktioner. Arbetet väckte starka reaktioner i sociala medier och ledde till viss debatt i Norrbotten. Landshövdingen Sven-Erik Österberg valde att engagera sig i frågan och uppvaktade regeringen. Flera journalister på andra håll i landet samt personer som arbetar inom myndigheter har hört av sig och bett att få ta del av artikelserien. När Luleå Pride arrangerades i somras höll jag en föreläsning utifrån artikelserien. Jag har även fått andra förfrågningar om att föreläsa i ämnet.

HAR PROJEKTET ANMÄLTTS TILL PO, GRANSKNINGSNÄMNDEN ELLER ANNAN INSTANS?

Nej.

TELEFON/E-POST TILL NOMINERADE JOURNALISTER:

Johanna Hövenmark, 070-6401708, johanna.hovenmark@kuriiren.com.